

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 13P/26/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815206012
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marianna Hašková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2015:3815206012.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza, sudkyňou Mgr. Mariannou Haškovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: J. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. č. XX, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matky R. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. č. XX, a otca K. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. nad R., D. č. XXX, t. č. ÚVTOS a ÚVV Ilava, Mierové námestie č. 1, Ilava, o návrhu otca na zníženie výživného, takto

rozhodol:

Súd návrh otca na zníženie výživného na maloletého J. X., nar. XX.XX.XXXX z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Otec sa návrhom zo dňa 08.04.2015 doručeným na Okresný súd Prievidza dňa 23.04.2015 domáhal zníženia vyživovacej povinnosti na maloletého J. na sumu 30,- eur mesačne. Svoj návrh odôvodnil tým, že výživné určené naposledy Okresným súdom Prievidza nie je schopný platiť, nakoľko nástupom na výkon trestu dňa 16.12.2014 mu vznikla povinnosť platiť výživné na syna F. X., nar. XX.XX.XXXX v sume 30,- eur mesačne. Má vyživovaciu povinnosť aj voči dcére E. X., nar. XX.XX.XXXX, teraz v starostlivosti starých rodičov.

Matka sa k návrhu otca vyjadrila v písomnom podaní zo dňa 28.05.2015, v ktorom s návrhom otca na zníženie výživného na maloletého J. nesúhlasila. Poukázala na to, že návrh na zvýšenie výživného podala ešte dňa 17.10.2012 a po dvojročnom ňaťahovaní bola vyživovacia povinnosť otca na maloletého J. zvýšená na sumu 65,- eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2012 a určené zameškané výživné v sume 768,- eur, ktoré súd povolil otcovi splatiť matke v mesačných splátkach po 5,- eur. Otec si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému J. neplnil riadne, ale len občas a v rôznych sumách. Z uvedeného dôvodu dňa 11.11.2014 podala návrh na exekučné konanie pre vymoženie výživného pre maloleté dieťa. Dňa 13.01.2015 podala trestné oznámenie na otca za prečin zanedbania povinnej výživy. Do dnešného dňa žiadne výživné zo strany otca nedostala. Poukázala na to, že otec sa do výkonu trestu alebo väzby opakovane dostal vlastnou vinnou a pri plnom vedomí a svedomí. Uviedla, že bol vo výkone trestu za drogy a zbrane a veľa ľudí vedelo o jeho drogovej činnosti aj po prepustení z výkonu trestu. Mala za to, že otec by mal aj naďalej platiť na maloletého J. výživné v sume 65,- eur mesačne a mal by aj doplatiť zameškané výživné v sume 768,- eur.

Na pojednávaní dňa 05.06.2015 matka uviedla, že s návrhom otca na zníženie výživného nesúhlasí. Poukázala na to, že pracuje v zahraničí. Pracuje vtedy, keď tam má pacienta. Keďže jej pacientka naposledy zomrela, zostala 3 mesiace bez práce. Jej príjmi sú také, ako vyplývajú z potvrdenia z

daňového priznania, ktoré doložila. Okrem toho poberá rodinné prídavky na maloletého zo zahraničia vo výške 171,50 eura. Výdavky na maloletého predstavujú výdavky na poistku v sume 41,40 eur, za stravu v školskej jedálni 25,- eur mesačne, poplatok za družinu 3,- eurá mesačne, doplatok za lieky na alergiu a dýchacie problémy 15,- eur mesačne, na obuv a oblečenie v sume 20 až 30 eur mesačne. Výdavky na školské akcie resp. školské pomôcky predstavujú 5-10 eur mesačne. Maloletý J. pravidelne každý rok navštevuje liečenie na 22 dní, za ktoré minulý rok za pobyt a stravu doplácala 65,- eur a mala náklady na cestu v sume 45,- eur. Zo všetkých uvedených dôvodov nesúhlasila so znížením výživného a poukázala na to, že sa otec do väzby dostal vlastným zaviním.

Kolíznym opatrovníkom s návrhom otca nesúhlasil. Návrh žiadal zamietnuť aj vzhľadom na tú skutočnosť, že súdom naposledy určené výživné zo strany otca v sume 65,- eur mesačne nepredstavuje ani polovicu nákladov na maloletého J.. Zníženie výživného zo strany otca nie je v záujme maloletého.

Súd vo veci konal a rozhodol na pojednávaní dňa 05.06.2015 bez prítomnosti otca podľa § 101 ods. 2 OSP, ktorý svoju neúčast' neospravedlnil, odročiť pojednávanie nežiadal a nežiadal ani o eskortu z výkonu väzby.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom matky, oboznámením sa s návrhom, lustráciou otca v ZVJS, lustráciou otca v Sociálnej poisťovni, uznesením OS Prievidza zo dňa 07.05.2015 č. k. 13P/26/2015-7, oznámením Sociálnej poisťovni zo dňa 11.05.2015, vyjadrením matky zo dňa 28.05.2015, potvrdením o podaní daňového priznania za rok 2014 matkou, daňovým priznaním matky za rok 2014, oznámením súdneho exekútora zo dňa 28.04.2015, potvrdením o podaní trestného oznámenia matkou zo dňa 13.01.2015, správou ÚPSVaR Prievidza zo dňa 02.06.2015, rozsudkom OS Prievidza zo dňa 27.08.2014 č. k. 6P/128/2012-68, rozsudok OS Prievidza zo dňa 17.05.2013 č. k. 6P/3/2013-17, uznesením KS v Trenčíne zo dňa 21.04.2015 č. k. 9P/3/2015-17, uznesením OS Prievidza zo dňa 29.04.2013 č. k. 7P/35/2013-26, zápisnicou o určení otcovstva, spisom OS Prievidza sp. zn. 12P/8/2015 a z neho uznesenie OS Prievidza zo dňa 11.05.2015 č. k. 12P/8/2015-35 a ostatným obsahom spisu. Na základe takto vykonaného dokazovania zistil tento skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 27.08.2014 č. k. 6P/128/2012-68, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.09.2014, bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej sa otec zaviazal platiť zvýšené výživné na maloletého Kristiána, nar. 23.11.2005 zo sumy 33,- eur na sumu 65,- eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2012, ktoré sa zaviazal platiť k rukám matky mesačne vždy vopred do 15. dňa v mesiaci. Nedoplatok na výživnom za čas od 01.09.2012 do rozhodnutia vo veci v sume 768,- eur sa otec zaviazal matke splácať mesačne v sume 5,- eur mesačne počnúc právoplatnosťou rozhodnutia spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nezaplatenia dvoch po sebe idúcich splátok. Zároveň bolo rodičovskou dohodou upravené stretávanie sa otca s maloletým Kristiánom. Tým došlo k zmene rozhodnutia Okresného súdu Prievidza zo dňa 21.03.2006 č. k. 13P/73/2006-13.

Z lustrácie otca v ZVJS bolo zistené, že od 16.12.2014 sa otec Marek Iliáš, nar. 14.06.1977 nachádza vo väzbe nariadenej Okresným súdom Trenčín v prípravnom konaní v konaní vedenom pod sp. zn. 0Tp/107/2014 podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v trestnom konaní vedenom pre trestný čin nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d) a § 172 ods. 2 písm. a) Trestného zákona.

Okresný súd Prievidza rozsudkom zo dňa 17.05.2013 č. k. 6P/3/2013-17, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 18.07.2013, zveril maloletú E. X., nar. XX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti otca K. X., nar. XX.XX.XXXX a matku maloletej E., E. C., nar. 25.05.1979, zaviazal prispievať na výživu maloletej E. sumou 30% zo sumy životného minima s účinnosťou od 01.01.2013. Zameškané výživné za čas od 01.01.2013 do rozhodnutia v sume 106,60 eura súd matku zaviazal zaplatiť otcovi do 31.08.2013.

Krajský súd v Trenčíne uznesením zo dňa 21.04.2015 č. k. 5CoP/26/2015-17, zmenil uznesenie Okresného súdu Prievidza zo dňa 16.01.2015 č. k. 9P/3/2015-6 tak, že nariadil predbežné opatrenie,

ktorým bola maloletá E. X., nar. XX.XX.XXXX, dočasne ponechaná v spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov T. X., nar. XX.XX.XXXX a T. X., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom N., C. č. XX/XX. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 22.06.2015.

Zo zápisnice o určení otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov zo dňa 13.09.2013 vyplýva, že otec K. X., nar. XX.XX.XXXX a matka N. A., nar. XX.XX.XXXX súhlasne vyhlásili, že otcom dieťaťa F. A., nar. XX.XX.XXXX je otec K. X. a dohoda rodičov o priezvisku dieťaťa je X..

Z potvrdenia Sociálnej poisťovne zo dňa 03.06.2015 vyplýva, že Sociálna poisťovňa od 08.03.2004 nepretržite doteraz vypláca otcovi invalidný dôchodok. Otcovi maloletého J. bol priznaný invalidný dôchodok od 08.03.2004, nakoľko miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 60% a invalidný dôchodok otca v súčasnosti predstavuje sumu 223,70 eura mesačne.

Zo správy ÚPSVaR Prievidza zo dňa 02.06.2015 vyplýva, že maloletý J. býva v spoločnej domácnosti s matkou a starou matkou zo strany matky. Spoločne obývajú 3-izbový byt, v ktorom má matka s maloletým k dispozícii jednu samostatnú miestnosť prispôbenú svojim potrebám. Hygiena v domácnosti je udržiavaná na dobrej úrovni a poplatky spojené s užívaním bytu sú v sume cca 160,- eur mesačne. Maloletý J. bol v školskom roku 2014/2015 žiakom 3. ročníka ZŠ A. v Prievidzi. V škole maloletý J. dosahuje dobré výchovno-vzdelávacie výsledky. Navštevuje školský klub, za čo matka platí sumu 3,- eurá mesačne. Maloletý J. sa stravuje v školskej jedálni, čo predstavuje výdavky v sume 25,- eur mesačne. Maloletý J. má alergiu na peľ, pričom dlhodobo užíva lieky a má podaný návrh na liečenie, s čím má matka spojené zvýšené výdavky.

Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že k poslednej úprave vyživovacej povinnosti otca na maloletého J. došlo rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 27.08.2014 č. k. 6P/128/2012-68, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.09.2014. Uvedeným rozsudkom bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej sa otec zaviazal platiť na maloletého J. s účinnosťou od 01.09.2012 výživné v sume 65,- eur mesačne. Vyživovacia povinnosť mala matka len k maloletému J.. Otec mal v tom čase okrem maloletého J. vyživovacia povinnosť k maloletej E. X., nar. XX.XX.XXXX (ktorú mal otec zverenú do osobnej starostlivosti rozsudkom OS Prievidza zo dňa 17.05.2013 č. k. 6P/3/2013-17) a k maloletému F. X., nar. XX.XX.XXXX (na ktorého prispieval dobrovoľne). Maloletý J. v tom čase dokončil 2. ročník ZŠ a v septembri 2014 mal nastúpiť do 3. ročníka ZŠ. Otec poberal invalidný dôchodok. Zo svojich vtedajších príjmov bol schopný zabezpečovať osobnú starostlivosť maloletej E. X. a dobrovoľne sa podieľať na výživnom pre maloletého F. X. a zároveň platiť výživné na maloletého J. podľa rodičovskej dohody v sume 65,- eur s účinnosťou od 01.09.2012.

Matka maloletého J. pracuje v zahraničí ako opatrovatelka, keď má pacienta. Za rok 2014 dosiahla podľa daňového priznania príjmy 11820,- eur a výdavky 4728,- eur, pričom výška základu dane predstavovala sumu 3288,67 eura. Okrem toho jej bol na maloletého J. vyplatený daňový bonus 256,92 eura a poberá rodinné prídavky na maloletého zo zahraničia vo výške 171,50 eura. Matka má v súvislosti so starostlivosťou o maloletého spojené výdavky za úrazovú poisťku v sume 41,40 eura, za stravu v školskej jedálni v sume 25,- eur mesačne, poplatok za družinu 3,- eurá mesačne, doplatok za lieky na alergiu a dýchanie v sume 15,- eur mesačne, za obuv a oblečenie v sume 20-30 eur mesačne a na školské pomôcky v sume 5-10 eur mesačne. Za bývanie platí matka cca 160 eur mesačne. Okrem toho matka platí vodu a elektrinu v sume 60,- eur mesačne za dom v C., ktorý je podľa matky nepredajný. Vyživovacia povinnosť má matka len k maloletému J..

Otec maloletého J. je od 16.12.2014 vo väzbe v prípravnom konaní pre trestný čin nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d) a § 172 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, ktorú nariadil Okresný súd Trenčín pod sp. zn. 0Tp/107/2014. V čase podania návrhu poberal úrazovú rentu v sume 161,80 eura. Z potvrdenia Sociálnej poisťovni zo dňa 03.06.2015 vyplýva, že otec poberá invalidný dôchodok v sume 223,70 eura. Otec má okrem maloletého J. vyživovacia povinnosť k maloletej E. X., nar. XX.XX.XXXX, ktorá bola predbežným opatrením dočasne zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov zo

strany otca (uznesenie KS v Trenčíne zo dňa 21.04.2015 č. k. 5CoP/26/2015) a k maloletému F. X., nar. XX.XX.XXXX, ku ktorému si otec dobrovoľne plní vyživovaciu povinnosť v sume 30,- eur mesačne.

Maloletý J. v školskom roku 2014/2015 navštevoval 3. ročník Základnej školy A., Prievidza. K. J. navštevuje družinu a stravuje sa v školskej jedálni. Zvýšené výdavky má matka na maloletého J. v súvislosti s tým, že maloletý je alergik a má aj dýchacie problémy, a preto každý rok absolvuje liečenie, v súvislosti s ktorým má matka zvýšené výdavky za doplatok za stravu, pobyt. Ostatné výdavky sú len bežnými výdavkami na oblečenie, stravu, školské potreby, obuv, hygienu.

Podľa § 65 ods. 1 ZR, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 62 ods. 1 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 ZR, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 5 ZR, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 ZR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 ZR, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 163 ods. 2 OSP, rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Predpokladom na zmenu právoplatného súdneho rozhodnutia o výživnom je výrazná zmena okolností, ktoré boli predpokladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Pri rozhodovaní o zmene výživného musí súd porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného ako v čase predchádzajúceho, tak i nového rozhodnutia, a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. Pre zmenu právoplatného rozhodnutia vo veci výživného na maloleté dieťa je nevyhnutné preukázať určitú kvalifikovanú zmenu pomerov, tak na strane rodičov, ako aj na strane maloletého dieťaťa. Nestačí len úvaha o tom, či doterajšie výživné je primerané, pretože inak by išlo o neprípustnú reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Táto zmena pomerov musí byť jasne špecifikovaná a vykonaným dokazovaním jednoznačne preukázaná. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne (okolnosťami na strane povinného, resp. oprávneného) alebo objektívne (vývojom životných nákladov podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine).

Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že otec sa domáha zníženia výživného len z dôvodu,

že je vo väzbe a jeho príjem pozostáva z invalidného dôchodku v sume 223,70 eura. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že sa otec dostal do tejto životnej situácie sám, keď bol v konaní vedenom na OS Trenčín pod sp. zn. OTp/107/2014 vzatý do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku pre trestný čin nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d) a § 172 ods. 2 písm. d) Trestného zákona. Súd ďalej pri rozhodovaní o návrhu otca na zníženie výživného na maloletého Kristiána zohľadnil to, že otec je vo väzbe, pričom väzba má dočasný charakter a trestný čin, pre ktorý sa vedie trestné konanie je úmyselný trestný čin. V predmetnej veci, návrhu otca na zníženie výživného na maloletého J., súd poukazuje na ustálenú súdnu prax, podľa ktorej, ak je povinný vo výkone trestu, či väzbe, jeho schopnosti a možnosti sú dané predovšetkým zárobkovými možnosťami vo výkone trestu alebo vo väzbe, okrem prípadu výkonu trestu odňatia slobody pre trestný čin zanedbania povinnej výživy alebo prípadu celkom krátkodobého výkonu trestu odňatia slobody, či väzby. Z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že nie je možné prihliadať na zmenu schopností a možností otca vo výkone trestu odňatia slobody či väzby, vrátane jeho zárobkových možností, ktorá zmena bola spôsobená v dôsledku spáchania trestného činu zanedbania povinnej výživy, či iného úmyselného trestného činu. Na základe vyššie uvedeného a s ohľadom na ustanovenie § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 a § 62 ods. 5 zákona o rodine dospel súd k záveru, že návrh otca na zníženie výživného nie je dôvodný, keďže súd pri rozhodovaní o návrhu otca na zníženie výživného na maloletého J. vychádzal zo súdmi ustálenej praxe o potencialite príjmov na strane otca. Súd mal za to, že sa otec vlastným zavinením správaním pripravil o príjmy, ktoré dosahoval v čase poslednej úpravy, kedy bol schopný platiť výživné na maloletého J. v sume 65,- eur, tým, že pre jeho úmyselné správanie bol vzatý do väzby v trestnom konaní vedenom pre trestný čin nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi, čím sa „vzdal“ príjmov a majetkového prospechu, čo nemôže byť na ujmu maloletého Kristiána.

Na základe vyššie uvedeného a s ohľadom na ustanovenie § 78 ods. 1, 3 a § 62 ods. 5 zákona o rodine dospel súd k záveru, že návrh otca nie je dôvodný, a preto jeho návrh na zníženie výživného na maloletého J. X., nar. XX.XX.XXXX zamietol.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a) OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v troch vyhotoveniach, na Okresný súd Prievidza. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Trenčíne.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok), ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.